

Stratégiai műhelyek

A bajor kis- és középvállalkozások fejlesztését segítő tartományi programok és jövőben tervezett intézkedések

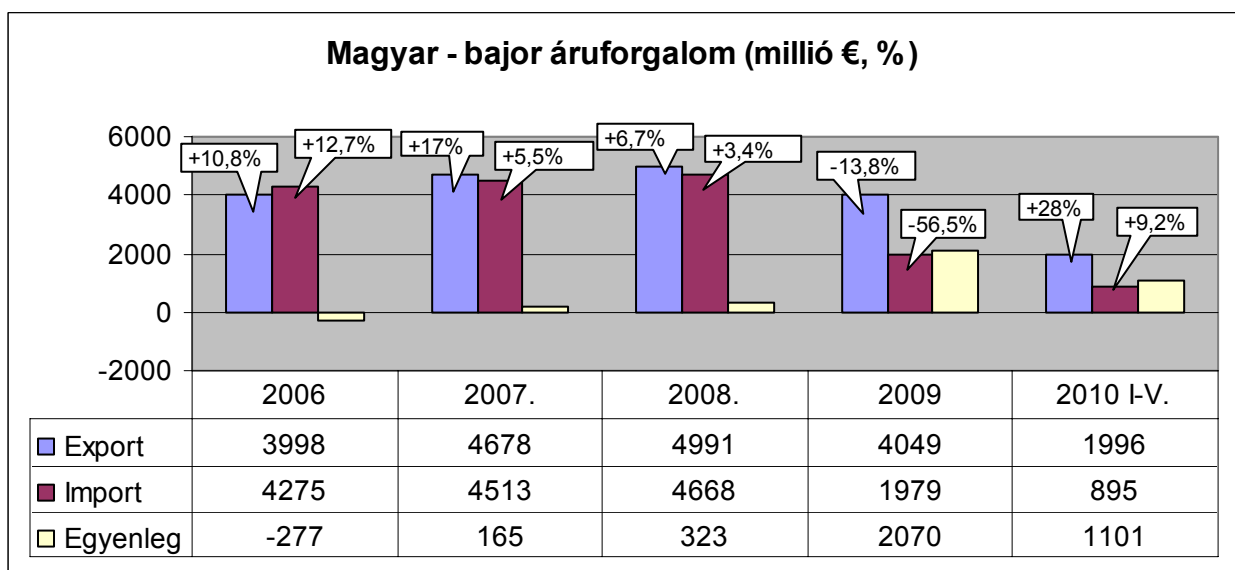
I. Bajorország gazdasága

Általános tudnivalók

Bajorország 70.549 km²-es területével Németország legnagyobb tartománya, de 12 milliós lakosságával is második helyen áll a Szövetségi Köztársaságban. Lakosságának egyötöde nagyvárosokban él. A tartomány a technológiaipar és a magasfokú szolgáltatások egyik központja.

A Bajorország és Magyarország közötti gazdasági kapcsolatok hagyományosan igen szorosak. Több mint 2.300 bajor cég ápol gazdasági kapcsolatokat Magyarországgal. Németország messze a legfontosabb kereskedelmi partner Magyarország számára. Bajorország ennek során kiemelkedően fontos szerepet játszik. A Bajor Szabadállam a német-magyar kereskedelemről 25 %-kal részesedik. Magyarország Bajorország egyik fontos kereskedelmi partnereként a 14. helyen áll. Az új EU-tagállamok között Magyarország ráadásul a harmadik helyet mondhatja magáénak. A vasfüggöny leomlása óta a 2008-as évig a kétoldalú kereskedelem több mint tízszeresére emelkedett. A 2009-es válságév azonban a bajor-magyar kereskedelemben is nyomot hagyott. Kb. az egy harmadával, kerekén 6 mrd. euróra esett vissza. „A konjunktúra aktuális alakulása némi optimizmusra ad okot. A globális kereskedelemben túl vagyunk a mélyponton. Most éppen ezért az a legfontosabb, hogy támogassuk a bajor üzletembereket gazdasági tevékenységük során, hogy Bajorország és Magyarország a következő fellendüléskor az élen haladjanak

Magyar – bajor kétoldalú kereskedelmi kapcsolatok

- A Bajor Szabad Államba irányuló export meghaladja a képzeletbeli sorrendben Németország után a második helyet elfoglaló országba irányuló exportot.
- A Németországba irányuló magyar export 28,9%-a megy Bajorországba, az arány a válság ellenére nőtt.
- A 2009-es komoly visszaesés után 2010-ben az export kiugró élénkülést mutat, ugyanakkor az import még mindig nagyon távol van a válság előtti szinttől.

A forgalom szerkezetét tekintve:

- Legfontosabb exportcikkek a gépjárműalkatrészek, gépek, gépjárművek, félvezető eszközök, kapcsolótáblák.
- Legfontosabb importcikkek: belső égésű motorok alkatrészei, erős és nyomaték átviteli berendezések, áramkörök.

Befektetési kapcsolatok

- A németországi vállalatok magyarországi tőkebefektetései becslések szerint 30% körüli része származik bajor cégektől. Több mint 1500 bajor tulajdonú cég működik hazánkban. Jelentős befektetők: Audi, Knorr-Bremse Fékrendszerek Kft., SIEMENS, Schörghuber, Zollner, FAG, W.E.T., Parat, Bayerische Landesbank (MKB), Allianz.

Német – magyar működő tőkebefektetések, 2003-2008 (M EUR):

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Német működő tőke befektetés Magyarországra (flow)	842,2	1 200,7	1 249,6	2 549,6	-603,3	1220,5
Német működő tőkeállomány Magyarországon (stock)	9 693,6	11 807,9	12 958,5	14 757,6	14 774,0	13612,6
Magyar működő tőke befektetés Németországba (flow)	5,3	11,9	11,8	-24,2	-4,9	-0,3
Magyar működő tőkeállomány Németországban (stock)	42,8	48,3	43	12,8	31,6	45,2

II. A mikro-, kis-, és középvállalatok helyzete, versenyképességének fő jellemzői

Bajorországban a kis- és középvállalkozások képezik a gazdaság hajtómotorját, ők a gazdaság sikerének letéteményesei. A vállalkozások száma megközelíti a 650.000-et, együttesen a teljes forgalom 42 %-át adják és a befektetések több mint 50 %-át realizálják. A munkavállalók 75, az ipari tanulók 84 %-át foglalkoztatják.

A vállalkozásokon belül 190.000 a bajor kisiparosok száma. A szakipari vállalkozások 875.000 főnek adnak munkát és a tanoncok egyharmadát képezik. A széles középréteg garantálja az egészséges gazdasági struktúrát. A KKV-k számos hiány pótolnak és rendkívül innovatívak. Sokoldalúságuk és rugalmasságuk révén gyorsan bevezetik a technikai újdonságokat.

III. A tartományi kormány intézkedései a kis-, és középvállalatok működésének és versenyképességének erősítésére

A Bajor Gazdasági, Infrastruktúra, Közlekedési és Technológiai Minisztérium nagy hangsúlyt fektet a kezdő vállalkozók és a kisvállalkozások informálására, támogatására. „A kis- és középvállalkozások jövője – Emberek, Piacok, Lehetőségek” c. kiadványa összefoglalja a bajor kisvállalkozási politika alapelveit, a tervezett intézkedéseket és kezdeményezéseket.

A minisztérium honlapján a lehetőségek széles spektruma megtalálható.

Fejezetei:

- KKV paktum
- Középvállalkozói ernyő
- Egzisztencia teremtés
- Cég-utódlás
- Szolgáltatás/kereskedelem
- Kézműipar
- Bajorország 50 legjobbjá
- Város-marketing díj
- KKV-kre vonatkozó publikációk

A bajor főbb intézkedések összefoglalása

Bajor „KKV megállapodás” (Mittelstandspakt Bayern) a kkv-k érdekében

A KKV megállapodás a Bajor Gazdasági Minisztérium kezdeményezése. 2009. júniusi megalakulása óta 50 szervezet és egyesület működik közre (kereskedelmi kamarák, szakmai szövetségek, egyesületek, bankszektor). A megállapodás résztvevői hosszútávon szeretnék a kkv-k számára a legkedvezőbb keretfeltételeket és személyre szabott támogatásokat biztosítani. Fő célkitűzés a cégek informálása az aktuális támogatási és finanszírozási lehetőségekről, valamint közös álláspont kialakítása a kkv-k érdekeinek érvényre juttatása érdekében.

A KKV paktum 4 pillére 16 célt és kezdeményezést tartalmaz.

- Megfelelő keretfeltételek biztosítása
 - Törvénytervezetknél együttes pozicionálás
 - Adók és illetékek csökkentése
 - Bürokrácia leépítése
 - Infrastruktúra optimalizálása
- Lényeg megtartása
 - Stabil cégfinanszírozás biztosítása
 - A munkapiac kkv-k számára kedvező megreformálása
 - Cégutódlás megkönnyítése
 - Kooperációs lehetőségek kihasználása
- Új lehetőség biztosítása
 - Jövőbeni beruházások könnyítése
 - Innovációs erő növelése
 - Kvalifikált szakmunkások

- Új piacok megszerzésének erőteljes támogatása
- Új cég alapítás támogatása
- Informálás, kommunikálás
 - A kkv-k teljes-körű tájékoztatása
 - A cégekkel történő kommunikáció intenzívebbé tétele
 - A megállapodásban résztvevő partnerekkel háló kialakítása

A vállalkozók számára számos kiadvány érhető el:

- Útmutató a bajor induló vállalkozások és közép vállalkozások számára nyújtható támogatásokról
- Bajor közép vállalkozási ernyő
- Állami támogatási lehetőségek közép vállalatoknak a gazdasági és pénzügyi válság hatásainak enyhítésére
- Vállalatalapítás, egzisztencia teremtés Bajorországban

A Bajor Szabad Állam célzott közép vállalkozói programmal támogatja a KKV-kat. Így például kedvező kamatozású hiteleket nyújt vállalatalapításra, vagy a meglévő cég bővítésére. Az elmúlt 10 évben a támogatási programnak köszönhetően 41.200 új munkahely létesült.

Az innovációt szolgálja az oktatási- és kutatási intézmények közötti technológia transzfer. A bajor klaszter kezdeményezés pedig a tartományi kutatási hálózatok és az üzemek együttműködését szolgálja.

A legtöbb kezdő vállalkozás az új médiák, a környezetvédelem és az egészségügyi szektorban alakul meg. Az induló vállalkozások számára ún. Gründerzentrumok állnak rendelkezésre, amelyek végigkísérik a cég alapítást és célzott tanácsadást és szolgáltatásokat nyújtanak.

A Bajor Gazdasági, Infrastruktúra, Közlekedési és Technológiai Minisztérium külön teret szentel a **kezdő vállalkozásoknak (Startup in Bayern)**.

Kezdő vállalkozók segítséget kaphatnak az üzleti ötlet kidolgozása, az alapítás formai követelményeinek kialakítása, megfelelő jogi forma kiválasztása, pénzügyi terv készítés, reklám és marketing tevékenység kialakítása során.

A Startup programban az alábbi szakmai szövetségek, kamarák, tanácsadók ill. bankok vesznek részt:

- Bayerischer Handwerkstag
- Bayerischer Hotel- und Gaststättenverband
- Bayerischer Industrie- und Handelskammertag
- Bayerischer Rundfunk
- BBE Handelsberatung
- BfE Büro für Existenzgründungen
- GfH Gesellschaft für Handelsberatung
- IHK
- Institut für Freie Berufe
- LfA (Landesanstalt für Aufbaufinanzierung) Förderbank Bayern
- RKW Bayern
- Verband Druck + Medien Bayern

A bajor tartományi kormány által **az elmúlt években beindított intézkedések formái és megvalósulásuk helyzete**

Intézkedések a válság hatásainak csökkentése céljából

Az aktuális pénzügyi válság következményeként a Bürgschaftsbank Bayern (BBB), az LfA Förderbank Bayern és a szövetségi KfW Bank támogatási programjai, valamint a csődtörvény módosult. Az alábbi összefoglaló ezeket a változásokat tartalmazza. Az összefoglalót kiegészíti a krízishelyzetbe jutott vállalkozások számára kínált bajor tanácsadási szolgálat leírása.

A Bürgschaftsbank Bayern (BBB) által nyújtott támogatások

A Bürgschaftsbank Bayern (BBB) a kisipari vállalkozások önszegélyező szervezete a középvállalkozók támogatására. Feladata a hiányzó, vagy nem elégséges biztosítékok pótlása a cég működésének finanszírozhatósága érdekében.

A **BBB** kezességet vállal bajorországi a **KKV-kkal együttműködő** hitelintézetek, takszövetkezetek és biztosító társaságok által nyújtott hitelek, valamint a lízing konstrukciók esetében.

A **kezességvállalás felső határa a De-Minimis-Irányelv alapján 1,5 millió euró**, a kezességvállalás mértéke nem haladhatja meg a **hitelösszeg 80, forgóeszközhitel esetében pedig a 70 %-ot**. A kezességvállalás maximális futamideje 15 év.

A támogatásra jogosultak köre: kereskedelmi, kisipari, szálloda és vendéglátó ipari vállalkozások, valamint a kert- és környezetépítő vállalkozók. A kezességvállalás feltételeire az uniós támogatási irányelvek a mértékadók.

Az LfA Förderbank Bayern (LfA- Landesanstalt für Aufbaufinanzierung)) által kínált támogatási lehetőségek

Középvállalkozói védőernyő program

A védőernyő program középpontjában a kezességvállalási eszköztár kibővítése áll. Erre a célra a bajor kormány a középvállalkozói védőernyő program keretében 200 millió eurót biztosít:

- **Nagyobb összegű működő tőke kezességvállalás**

A működő tőke hitelek különösen azon vállalkozások számára fontosak, amelyek alapján véve egészségesek és versenyképesek, azonban rövidtávon likviditási gondjaik merültek fel. A maximális kezességvállalási határt az LfA a hitel összegének 50 %-ról 80 %-ra emelte.

- **Mentőhitel-kezességvállalások bevezetése**

A nehéz helyzetbe került vállalkozások a jövőben az átszervezési kezességvállaláson felül un. mentőhitel-kezességvállalást is igénybe vehetnek.

- **Kezességvállalás beruházási kölcsönhöz**

A kereskedelmi bankoknál mutatkozó feszült kockázatvállalási helyzet, valamint a konjunktúrahelyzet alakulása miatt a beruházási kölcsönökre adott kezességvállalás iránti igény várhatóan lényegesen növekszik – a bedőlt hitelek valószínűségének növekedése miatt.

Pozitív változások az univerzális hiteleknél:

2010. február 1. óta az LfA a középvállalkozói védőernyő program keretében a cégek **középlejártú hiteleire is vállal készfizető kezességet**. Az LfA az univerzális hitel nyújtásával a vállalkozó kereskedelmi bankját annak kérésére a kockázat 60 %-alól mentesítheti. Ezáltal könnyebbé válik a hitelfelvétel azon vállalkozások számára, amelyek nem tudják előteremteni a kereskedelmi bank által megkövetelt szokásos biztosítékokat. Ennek a konstrukciónak előnye a gyors és kiszámítható döntéshozatali mechanizmus, különösen a 250.000 euró alatti kockázatvállalásnál. Az univerzális hitel felső határa 1 millió euró. A kedvezményes kamatozású univerzális hitelt valamennyi ágazatból igényelhetik a KKV-k, így tehát a kisiparosok, a kereskedők, a szolgáltatók, valamint a szabad foglalkozásúak és a középméretű ipari vállalkozások is.

A Középvállalkozói Hitel Program (Mittelstandskreditprogramm - MKP) módosítása

- A kezességvállalási módozatok erősítéséhez hasonlóan a bővülést célzó hitelek esetében (az un. Investivkredit és Investivkredit 100 konstrukciók) a **kezességvállalás mértéke a korábbi 50-ről 70 %-ra növekedett**.
- 2009. október 1-től még rugalmasabbá és ügyfélbarátabbá vált a fenti program: egyrészt hosszabb futamidő is bevezetésre került, másrészt a kamatozási és törlesztési szerkezetet fél év helyett negyed évenként változtatják. Az LfA kiegészítő, Startkredit 100 és Investivkredit 100 elnevezésű programjai keretében a **kölcsönnyújtás felső határa az áthidaló kölcsönnél 1,5 milliőről 10 millió euróra emelkedett**.

LfA akut hitel

Ezen hitelkonstrukció keretében az LfA azon vállalkozásoknak, amelyek likviditási vagy rentabilitási gondokkal küzdenek- a munkahelyek megőrzése érdekében – megnövekedett rövid lejáratú fizetési kötelezettségeik hosszú lejáratú hitelekre történő kiváltását teszi lehetővé idegen tőke bevonásával.

Ezen konstrukció feltétele, hogy a meglévő nehézségek leküzdése érdekében kidolgozásra kerüljön egy össz-konzolidációs koncepció, amely a vállalkozás helyzetét hosszú távon javítja, és amelyhez mind a kölcsön felvevője, mind pedig annak számlavezető bankja tőkével járul hozzá.

LfA-garanciák a rendelésállomány finanszírozására (=rendelési garanciák)

A vállalkozásokhoz beérkező megrendelések számos esetben előfinanszírozást igényelnek. Ezen esetekben szükség van váltókezességre (pld. előlegfizetési garanciákra) és előfinanszírozásra (pld. bérek stb.), amelyeket a számlavezető bank által nyújtott hitelekből kell fedezni.

Az LfA-garancia az előfinanszírozás értékének max. 50 %-ig fedezheti, a másik 50 %-ra a számlavezető bank nyújt hitelkeretet. Amennyiben több kereskedelmi bank is részt vesz a finanszírozásban, úgy az LfA garancia arányosan csökken.

Az LfA által történő garancia átvállalásra az alábbi feltételek érvényesek egyebek között:

- A garanciavállalás szigorúan megrendelés teljesítéséhez kapcsolódik. Több azonos megrendelés esetén keret-megállapodás köthető, amelyből ügyleteként feltöltődve hívhatóak le az esedékes hitelek.

- A megrendelés teljesítése túlnyomórészt Bajorországban történjen (ún. Bayern-Effekt) és a hitelnyújtás kizárólag euróban történhet.
- A felső összeghatár 5 millió euró.

A támogatásra olyan bajorországi székhellyel rendelkező cégek, cégcsoportok jogosultak, amelyek árbevétele nem haladja meg az 500 millió eurót.

A KfW (Kreditanstalt für Wiederaufbau) támogatási ajánlatai

KfW speciális program KKV-k számára

Németországban beruházni kívánó szabadfoglalkozásúak és vállaltok támogathatóak a konstrukció keretében, melyek versenyképesek és kedvezőek a jövőbeli kilátásaik. Vállalatcsoport esetében **sem haladhatja meg az árbevétel az 500 millió eurót.**

Ebben a konstrukcióban németországi beruházások, továbbá működő tőke hitelek finanszírozhatóak (beleértve árukészlet és egyéb likviditási igény pld. pótlólagos hitel felvétel és prolongáció).

A **finanszírozás mértéke** eléri a támogatásra jogosult projekt értékének 100 %-át. A finanszírozni kívánt projekt értéke egyenként nem lehet 50 millió eurónál magasabb; vállalatcsoportonként pedig több projekt együttes értéke max. 150 millió euró lehet. Működő tőke hitel esetében max. 50 millió euró a vállalatcsoportonkénti felső határ; mindazonáltal a hitel felső határa a legutolsó mérlegfőösszeg 30 (standard változat) vagy 50 %-a (rugalmas változat) lehet. Szabadfoglalkozásúak esetén a legutolsó év árbevétele számít.

Beruházások esetén a KfW opcionálisan kínálja a bekapcsolt pénzügyi intézmény javára szóló 90, vagy 50 százalékos készfizető kezességet is, a működő tőke hitelek esetében ez a felső határ 60 %.

Bankok és gyártótól független lízing cégek

A bankok és a lízingcégek is támogathatóak a KKV-védőernyő program keretében, jogosultságuk azonban csak a program működő tőke variációira terjed ki. A Németországban bejegyzett lízingcég nagyságtól függetlenül kérhet hitelt abban az esetben, ha középvállalkozóknak lízingbérleti szerződések finanszírozását kínálja. A következő sajátosságokat kell figyelembe venni:

Kizárólag új lízingszerződések finanszírozhatóságát szolgálja a konstrukció, erre a célra vehetnek fel hitelt a lízingcégek. Sem csatlakozó finanszírozás, sem a számlavezető bank követelésfelvásárlása nem támogatható. A KfW-nél igénylehető hitelösszeg a kérelmező utolsó mérlegfőösszegének 30 (standard) vagy 50 %-ra (rugalmas konstrukció) korlátozódik. A maximális hitelösszeg vállalatonként/vállalatcsoportonként 200 millió euró. Az opcionális készfizető kezesség alóli mentesítés itt is 60 %.

KfW Speciális program – Projektfinanszírozási módok

A program keretében vagy **bankok közötti finanszírozás** képzelhető el arányos kezességvállalás alóli mentességgel, vagy a vállalkozás direkt hitelezést kap **konzorcialis hitelek** keretében.

Bankközi hitelezés

Erre olyan projektársaságok jogosultak, amelyek Németországban ruháznak be, függetlenül a cégcsoport árbevételétől és a tulajdonosok személyétől. A külső forrásbevonásnak az általános szabály szerint el kell érnie az 50 millió eurót. A maximális hitelösszeg általában 200 millió euró.

A KfW maximális-részesedése a külső forrásbevonással megvalósuló konstrukciók esetén max. 70 %. A bekapcsolt pénzügyi intézet 50%-os kezességvállalás alóli mentesítést kaphat. Ilyen kezességvállalás alóli mentesítés esetén állami kezesség vállalás nem lehetséges.

Bankkonzorciumok keretében nyújtott közvetlen hitelek

- A KfW akkor vesz részt a konstrukcióban, amennyiben egy vagy több kereskedelmi bank egyenlő mértékben, együttesen pedig legalább a KfW-vel meg egyező mértékben részesedik a konzorciális finanszírozásban és
- egy kereskedelmi bank átveszi a konzorcium vezetését.

A KfW-részesedése a külső források bevonásával megvalósuló hitelkonstrukcióban max. 35 % lehet. A hitel min. 50 millió euró a teljes konzorcium vonatkozásában. A maximális hitelösszeg projektenként általában 200 millió euró.

A csődtörvény reformja

A pénzügyi piacok válságával összefüggésben az **eladósodás fogalma** úgy módosult, hogy azon vállalkozások, amelyek előreláthatólag középtávon képesek kinnlevőségeiket rendezni, nem kell a csődbírósághoz fordulniuk abban az esetben, ha rövidtávon alulfinanszírozottak. Ezzel a szabályozással a válság időszaka alatt kell biztosítani az egyébként egészséges vállalkozások számára a fennmaradást. Az új csődvédelmi szabályozás szerint akkor adósodik el egy vállalkozás, amikor az adós vagyona már nem fedezi a vele szemben fennálló követeléseket, kivéve, ha a vállalkozás tevékenységének folytatása az ismert körülmények között minden bizonnyal valószínűsíthető

Átfogó tanácsadói kínálat

A támogatási lehetőségek mellett Bajorországban kiterjedt tanácsadói szolgálat is rendelkezésre áll a nehéz gazdasági helyzetbe kerültek vállalkozások számára.

1996 óta létezik az LfA-nál tanácsadói szolgálat a válsághelyzetbe került vállalkozások részére (Task Force). A tanácsadói központ kifejezetten középvállalkozások problémáival foglalkozik és ingyenes tanácsadást nyújt. A központban elemzik a nehézségeket kiváltó okokat és megoldási módokat dolgoznak ki a vállalkozás számára.

A tanácsadás lényege, hogy a helyszínen konkrét képet kapjanak a vállalkozás helyzetéről, az érintett felekkel (vállalkozók, tulajdonosok, számlavezető bankok, egyéb hitelezőkkel) egyeztetésnek és végül az állami finanszírozási támogatások igénybevételét is megvizsgálják. Ilyen központok Münchenben és Nürnbergben működnek.

A fentiekén kívül a nehéz helyzetbe került vállalkozás az ún. kerekasztal programban is kaphat tanácsot (helyzetelemzés; kerekasztal találkozó az összes érintett bevonásával). A KfW középvállalkozói bank és az LfA viselik a vállalati tanácsadó bevonásának költségeit. A kerekasztal megbeszélés összehívását a helyi Ipari – és Kereskedelmi Kamaránál, ill. Kézműves Kamaránál vagy az LfA Task Force szolgálatánál lehet kezdeményezni.

Fentiekén kívül a Bajor Gazdasági, Infrastruktúra, Közlekedési és Technológiai Minisztérium illetékes osztálya is tanácsokkal látja el azon vállalkozásokat, amelyek az állami támogatási lehetőségekről kívánnak tájékozódni, vagy nehéz gazdasági helyzetbe kerültek. A minisztériumi tanácsadást egyre nagyobb számban veszik igénybe a cégek.

Bajor exportösztönző állami támogatási formák

Az export ösztönzés formái a Bajor Szabad Államban:

A Bajor Szabad Államban a Bajor Állam Gazdasági, Infrastruktúra, Közlekedési és Technológiai Minisztérium hangolja össze az exportösztönzést és a technológia-transzfer tevékenységet.

A kis- és középvállalkozások szakmai érdekképviselőit a kereskedelmi- és iparkamarák és szakmai szövetségek látják el. Az exportösztönzésben egymással együttműködve több szervezet is részt vesz.

A Bajor Szabad Államban kötelező a kamarai tagság. A regionális kereskedelmi és ipari kamarák rendszeresen szerveznek ingyenes vagy résztérítéses előadásokat az export tevékenység külkereskedelem-technikai kérdéseiről: vámolás, fizetési módok, export garanciák, közbeszerzési előírások, külföldi munkavállalás feltételei, stb.

A Müncheni és Felső-Bajorországi Kereskedelmi és Iparkamara évente két alkalommal meghívja azon német kamarák képviselőit, amelyek ellátják a Bajor Szabad Állam képviselőit. Ezeken a Fórumokon az érdeklődők tájékozódhatnak a célsországban kínálgzó export lehetőségekről.

A Bajor Kézműves Kamara vállalat alapítási, felszámolási, csődeljárási kérdésekben biztosít jogi tanácsadást, részt vesz a duális képzésben, a szakmai továbbképzésben, szabadalmi kérdésekben, és támogatja a kapcsolatfelvételt a vállalkozásokkal, kutatóintézetekkel innovációs témában. Tanácsot ad a találmányok értékesítésére vonatkozóan, feltalálói napokat és találkozókot szervez „A kézműipar találkozik a kutatással” c. rendezvénysorozat keretében.

A Bayern International GmbH ingyenesen elérhető adatbázist fejlesztett ki „Key Technologies in Bavaria” néven, ezzel is támogatva a KKV-k és tanácsadók, valamint a kutatási intézmények tevékenységének népszerűsítését.

Fontos szerepe van a Bajor Kereskedelmi és Iparkamarák és a Bajor Kézműves Kamara által 2001-ben alapított Külgazdasági Központnak is, amely konferenciák, gazdasági napok és kooperációs fórumok szervezésével támogatja a KKV-k külpiaei megjelenését. Ezek vagy szektor semlegesek és a célsországon történő megjelenésről szólnak, vagy szektor specifikusak: ICT, gépgyártás, elektrotechnika, környezetvédelem és biotechnológia.

A Bajor Gazdasági Minisztérium „FIT for Partnership” program keretében külföldi szakemberek segítségét veszi igénybe, akik az építőipar, élettudományok és környezetvédelmi projektek esetében a bajor megbízó termékének, szolgáltatásának megfelelően dolgoznak ki testreszabott export stratégiát. A támogatás másik formája az un. Go International program, melynek keretében – az Európai Unióval közös finanszírozásban- az exportképes vállalatokat készítik fel a külpiaei szereplésre.

A Bajor Állam Gazdasági, Infrastruktúra, Közlekedési és Technológiai Minisztériuma húsz országban tart fenn képviselőt, a képviselők közvetlen információval szolgálnak állomáshelyük gazdasági helyzetéről és a pénzügyi szabályozásról.

A Bajor Gazdasági Minisztérium három évvel ezelőtt Export Díjat alapított, melyre 50 főnél kevesebbet foglalkoztató ipari, kézműves, kereskedelmi, szolgáltató és turisztikai cégek pályázhatnak.

A versenyképesség biztosítása érdekében a bajor kormány a pénzügyi és gazdasági válságra reagálva a **konjunktúraélénkítési program** 2. fázisán belül, a korábbi gazdaságfejlesztési programok mellett a **kis- és középméretű vállalkozások pénzügyi támogatását célzó, Bajor KKV védőernyő** nevű új intézkedéseket vezetett be, amelyek a **kkv-k túlélését és versenyképességét** hivatottak biztosítani, kiváltképp a válság időszakában. A bajor kormány az intézkedések megvalósításához **200 millió euró** központi költségvetési forrást biztosít.

Az új intézkedések a következők:

- **Förderbank Bayern (LfA):** kibővített kezességvállalás (az eddigi 50%-os maximális kezességvállalási mérték 80%-ra történő megemlése) különböző hitelkonstrukciókhoz, mit például
 - forgóeszközhitel
 - „mentőhitel” vagy struktúraátalakítási hitel
 - beruházási hitel (készfizetői kezesség átvállalásának mértékének 50%-ról 70%-ra történő megemlése)2009-ben az **LfA kezességvállalása** több mint 1900 vállalat likviditását tudta megőrizni mintegy 500 millió euró nagyságrendben.
- **Bürgschaftsbank Bayern (BBB):** kezességvállalás kereteinek bővítése - 1 millió eurós kezességvállalás mértékének felső határának megemlése 1,5 millió euróra, az EU támogatási irányelveknek megfelelően folyósított likviditási és rentabilitási, előfinanszírozási hitelek, valamint a különféle pénzügyintézetek által nyújtott vállalati hitelek esetében.

További szervezetek:

A **Bayern International GmbH** 1996-ban alakult, export promóciós szervezet, amelynek elnöke a mindenkori bajor gazdasági miniszter. Az igazgatóságban részt vesznek a Pénzügyminisztérium, a Kamarák, a Bajor Üzleti Egyesület, a Bajor Kézműves Szövetség, a Bajor Nagy- és Kiskereskedelmi, Értékesítési és Szolgáltatási Vállalkozások Szövetsége delegáltjai. A külföldi kiállításokon történő kedvezményes részvételi feltételek nyújtásával, magas szintű állami delegációk, ill. üzletemberdelegációk szervezésével is támogatja a KKV-k export tevékenységét. A rendezvények kiválasztásánál ágazati súlypontokat jelölnek ki. A 2010. évi programban a legfontosabb szektorok: építőipar, környezetvédelem, vízgazdálkodás, hulladékgazdálkodás, gépgyártás, húsipar, orvosi műszergyártás.

A Bayern International GmbH ingyenesen elérhető adatbázist fejlesztett ki „Key Technologies in Bavaria” néven, ezzel is támogatva a KKV-k és tanácsadók, valamint a kutatási intézmények tevékenységének népszerűsítését.

A Bajor Szabad Állam 15 éve hozta létre a **Bayern Innovativ GmbH-t**, melynek feladata az innováció és a tudástranszfer támogatása. A Társaság 55.000 céggel, 500 intézménnyel áll kapcsolatban a világ 50 országában. A Bayern Innovativ GmbH regionális, tartományi és nemzetközi innovációs hálózatot épített ki.

Fő tevékenysége konferenciák és work-shopok szervezése, hírlevelek kiadása és internetes portálok elkészítése. A beszállítók, egyetemi műhelyek, kutató intézetek támogatását a Cluster offenzíva program szolgálja. Tizenkilenc, tematikusan specializálódott klaszter struktúrát támogat a minisztérium, a régió innovációs képességének pozicionálása érdekében.

Bajor vállalatok versenyképességének megőrzése

A bajor vállalkozások versenyképességének megőrzését segíti az innovációs tevékenység támogatása. A bajor szakmunkások és mérnökök órábére magas, ezért csak az innováció felgyorsításával lehet versenyben maradni, így megőrizve a munkahelyeket.

A csúcstechnológiai ágazatokban az éves növekedés rendkívül dinamikus: a biotechnológiai ágazatban 10, a nanotechnológiában pedig évi 15 %. A Bajor Szabad Állam a K+F tevékenységbe a BOP 3 %-át költi, a cél 2020-ig pedig a 3,6 %-os arány elérése. Az innovációra költött kiemelkedően magas összeg eredménye jól tükröződik a szabadalmi bejelentések számában: a német szabadalmak több mint egynegyede az elmúlt három évben Bajorországból származott.

A Bajor Szabad Állam kutatás-fejlesztési, technológia- és tudástranszfer céljára célzott támogatást nyújt összesen 4,2 milliárd euró értékben a Bajorország jövője offenzíva és a HighTech offenzíva programok keretében.

Az induló vállalkozások innovatív befektetéseikhez a Bayern Kapital GmbH nyújt támogatást, amely a privát kockázati tőke társaságokkal és az Üzleti Angyalokkal, valamint az üzleti tanácsadói hálózattal kialakított szoros együttműködés révén a fiatal vállalkozásoknak nemcsak pótlólag tőkét biztosít, hanem lehetővé teszi a célzott kapcsolatfelvételt a piacvezető vállalkozásokkal. A Bayern Kapital GmbH-t az LfA-Förderbank alapította és megalakulása óta 185 cégnek nyújtott 147 millió eurós támogatást. Ezzel párhuzamosan a magánbefektetők, valamint a kezdő HighTech cégeket támogató befektetési alapok 330 millió eurós további forrást biztosítottak. Néhány esetben a tőzsdén keresztül néhány magánbefektető újabb eszközöket mozgósított. A befektetések révén 2.500 munkahely jött létre.

A több mint 30 éves BayBG Bajor Befektetési Társaság is nyújt támogatást kapacitásbővítés és külpiazi nyitás céljára. A Társaság tagjai biztosító intézetek, bankok, szövetségek és kamarák. A társaság közel 600 cégbe társult be fennállása során. A befektetett tőke nagysága 200 ezer eurótól 5 millió euróig terjed, a BayBG 5-10 éves távra vásárol részesedést a cégekben.

A tudás- és technológiatranszferbe bekapcsolt egyéb szervezetek:

A főiskolák és egyetemek technológiatranszfer műhelyei a teljesség igénye nélkül:

- A Környezetvédelmi és Egészségügyi Kutatási Központ
- A Fraunhofer-Gesellschaft Intézetei (pld. mikro-mechatronika, kommunikáció-technika, csomagolóstechnika, logisztika).
- A Német Légközelekedési és Űrkutatási Centrum
- Max-Planck-Intézet
- A Müncheneri Műszaki Egyetem Szerszámgép- és Üzemgazdaságtani Tanszéke
- Az Erlangen, Nürnbergi Egyetem Gyártásautomatizálási és Rendszerirányítási Tanszéke

Technológia fejlesztési pályázati kérdésekben tanácsadással a Bajor Gazdasági Minisztérium Innovációs Tanácsadói Szolgálata és a Tartományi Iparüzési Hivatal nürnbergi kirendeltsége foglalkozik.

A BayTech, a Bayern International GmbH szervezete, amely a gazdasági és a tudományos élet szereplői közötti együttműködést biztosítja. A BayTech akadémiai szakmai továbbképzést szervez szemináriumok és tanfolyamok formájában, 30 hálózati központtal rendelkezik és közreműködik a főiskolai és egyetemi kutatások eredményeinek gyors átültetésében a gyakorlatba.

A legfontosabb szolgáltatások:

- költségelemzés
- effektív, célzott projekt kontrolling
- hálózatosodás a gazdasági és tudományos partnerekkel
- közvetlen tudástranszfer
- magas innovációs készség
- ágazatokon átnyúló, széles kapcsolati rendszer
- egyéni képzési tervek
- strukturált projekt koordináció
- moduláris projekt megvalósítás
- integráció a stratégia koncepciókba

Klaszterek Bajorországban

A Bajor Szabad Államban a klaszterek foglalkoznak a beszállító fejlesztéssel, a hálózatosodással regionális, össz-német ill. nemzetközi szinten. A Kompetencia Központok tudásközpontként működnek regionális szinten, azokat egy-egy tudományos, vagy szociális kérdés megoldására hívják életre. A megbízások egy-egy meghatározott projektre a tagvállalatok részéről érkeznek, így biztosítva a technológiatranszfert.

A Kompetencia Központnak Bajorországban több formája is működik:

A privát szférában működő cégek is működtetnek egy-egy szakterületre specializálódott kompetencia központot, mint pld. az AUDI a neckarsulmi alumínium kompetencia központot.

A kompetencia központok konkrét régiós projektek, termékfejlesztés, vagy konkrét társadalmi problémák megoldása céljából jönnek létre. Az együttműködés a cégek, felsőoktatási intézmények, hatóságok között jön létre. A szükséges infrastruktúrát a felsőoktatási intézmények, a finanszírozást többnyire magáncégek biztosítják. A kompetencia központok között nem jellemző a nemzetközi együttműködés. Működtetésükhöz a klaszterekkel ellentétben, állami vagy uniós támogatás általában nem vehető igénybe. Projektek esetében a konkrét kutatási témakörökhöz megpályázható támogatás.

Klaszter offenzíva

A „Cluster-offenzíva Bayern” kezdeményezés célja, hogy 19 kulcsfontosságú ágazatban és a technológia területén megerősítse az egyetemek, kutatóintézetek, szolgáltatók és a finanszírozók közötti együttműködést. Jelenleg mintegy 6000 vállalat vesz részt a klaszter együttműködésben.

A klaszterek az alábbi fő témakörök köré csoportosulnak:

- Mobilitás – járműipar, vasúti közlekedés, logisztika, légitársaságok és űripar, műholdas navigáció,
- Anyagtudományok – új anyagok, vegyipar, nanotechnológia,
- Ember és környezete – biotechnológia, orvosi műszerek, energiagazdálkodás, környezetvédelem, erdőgazdálkodás és faipar, táplálkozás
- Információ és elektrotechnika- ICT, szenzorika, mechatronika és automatizáció
- Szolgáltatások és média – pénzügyi szolgáltatások, kommunikáció

A bajor kormányzat alapfilozófiája, hogy egy jövőorientált kisvállalkozási politika a jó telephelyi feltételek biztosítása mellett különösen a cégek innovációs erejét kell, hogy erősítse, biztosítani kell a megfelelő finanszírozási feltételeket, elő kell segítenie a kkv-k nemzetközivé válását, támogatnia kell az együttműködéseket és a hálózatosodást és javítania kell a szakmunkások megnyeréséhez és megtartásához szükséges körülményeket.

Forrás:

- Bajor Gazdasági, Infrastruktúra, Közlekedési és Technológiai Minisztérium honlapja
- Müncheni külgazdasági szakdiplomata információi
- NGM EOF-on készült anyag

2010. szeptember